

ТАҚРИЗ

ба автореферати Халифазода Ҷовидон Бобоҳон дар мавзӯи «Арзёбии самаранокии кластерҳои агросаноатӣ дар минтақа (дар мисоли кластерҳои пахтаи минтақаи Хатлон)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.03 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ пешниҳод шудааст.

Дар шароити иқтисоди бозорӣ рушди иқтисодиёти минтақаҳо яке аз самтҳои асосии сиёсати иқтисодии минтақавӣ давлат, барои рушди базаи мавҷудаи агросаноатӣ, ниғаҳдории иқтисодии кадрӣ ва дар заминаи он таъмини рақобатпазирии молу маҳсулотҳои нассоҷиву дузандагии ватанӣ муҳим мебошад. Дар ин раванд яке аз самтҳои ояндадори сиёсати аграрӣ-индустриалӣ ин ташаккули муносибатҳои кластерӣ маҳсуб меёбад, ки он зарурати мустаҳкам намудани фаъолияти соҳаҳои иқтисодиёти миллӣ, шаклҳои кооператсия ва ҳамгироиро дар минтақаҳои кишвар таъмин менамояд. Ин раванд барои баланд бардоштани рақобатпазирии софи иштирокчиёни занҷираи истеҳсолии кластерҳои агросаноатӣ ва таъмини самаранокии рушди истеҳсолоти кишоварзӣ, баҳусус, марҳилаҳои истеҳсол, коркард, нигоҳдорӣ ва фурӯши маҳсулотҳои пахтагӣ хеле муҳим мебошад. Ин мубрами ва муҳим будани рисолаи диссертатсионии Халифазода Ҷовидон Бобоҳон дар мавзӯи «Арзёбии самаранокии кластерҳои агросаноатӣ дар минтақа (дар мисоли кластерҳои пахтаи минтақаи Хатлон)» нишон медиҳад.

Дар автореферат оварда шудааст, ки дар асосии самтҳои асосии ташаккули кластерҳои пахта, самаранокии истифодабарии иқтисодии захиравӣ-табӣӣ, фаъолгардонии ҷалби бештари сармояҳо, алоқаҳои ҳамгирӣ ва кооператсияи истеҳсолот, инчунин рушди устувори иқтисодӣ-иҷтимоии минтақаҳои кишвар таъмин карда мешавад. Дар сурати ташаккули кластерҳои пахта дар минтақаҳои агросаноатӣ истифодаи муносибатҳои нави кооператсионӣ ва ҳамгироии соҳаҳои комплекси агросаноатӣ, самаранокии иштирокчиёни занҷираи он ба афзоиши маҳсулоти ниҳоии он, таъмини самаранокии истифодаи иқтисодии захиравӣ-табӣӣ минтақа ва беҳтар гардидани вазъии молиявии иштирокчиёни кластери пахта ноил гардидан мумкин аст (с. 6-7).

Муаллиф қайд менамояд, амалигардии муносибатҳои кластерҳои пахта дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, махсусан дар минтақаи Хатлон қобили қабул буда, дар маҷмӯъ метавонад рушди иқтисодиёти минтақаро ба зинаи нави рушд барорад. Зеро минтақаи номбурда аз ҳисоби ҳудуд, шароитҳои табиӣ - иқлимӣ ва захираҳои меҳнатӣ яке аз минтақаҳои мусоид барои истеҳсоли пахта ва коркарди саноатии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад. Аз дигар ҷониб, соҳаи саноати сабуки минтақаи Хатлон аллакай марҳилаи ташаккули ҳудро паси сар намуда,

бо ибораи дигар, дар минтақа дар шароити имрӯза садҳо корхонаҳои нассоҷиву дӯзандагӣ фаъолият карда истодаанд (с. 10-11).

Натиҷаҳои илмӣ диссертатсия ба инкишофи ҷанбаҳои назариявӣ-методиҳои иқтисодӣ минтақавӣ, аз ҷумла рушди кластерҳои пахта дар минтақаҳои агросаноатӣ, ҳамгирӣ ва кооператсия равона карда шудааст. Баъзе аз тавсияҳои илмӣ-амалии он мумкин аст, ки дар сохторҳои дахлдори давлатӣ ва минтақавӣ, инчунин, корхонаҳои коркарди саноатии маҳсулоти пахта машғулбуда мавриди истифода қарор гиранд, дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар минтақаҳои кишвар ва дигар мақомоти дахлдори давлатӣ истифода бурда шаванд. Баъзе аз хулоса ва пешниҳодҳои дар қори илмӣ дарҷ гардида, ҳам аз рӯи мавқеи назариявӣ ва ҳам амалӣ барои ташаккули кластерҳои пахтаи минтақавӣ, беҳтар намудани сатҳу сифати зиндагӣ, масъалаи таъмини ҷойҳои нави қорӣ ва шугли пурмаҳсули аҳоли дар минтақаҳои ҷумҳурӣ истифода бурда шаванд.

Новобаста аз ҷиҳатҳои мусбӣи автореферати мазкур аз камбудӣ низ эмин нест аз ҷумла:

- хуб мешуд, ки муаллиф дар ҷанбаҳои назариявӣ ва хусусиятҳои соҳавӣ-минтақавӣи ташаккули кластерҳои агросаноатӣ ба масъалаи шугли пурраи аҳоли, бахусус, музди меҳнати кормандон бештар диққат меод, сифату арзиши рисолаи мазкур боз ҳам баландтар мешуд.

Эроди зикргардида хусусияти тавсиявӣ дошта, арзиши илмӣ татқиқоти илмӣ муалифро қоҳиш намедихад ва ҳамчун тавсия барои баланд бардоштани сифати қори илмӣ баён гардидааст.

Умуман, автореферат дар мавзӯи «Арзёбии самаранокии кластерҳои агросаноатӣ дар минтақа (дар мисоли кластерҳои пахтаи минтақаи Хатлон)» аз рӯи натиҷаҳои илмӣ ва амалии худ ба талаботҳои низомномаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он Халифазода Ҷ.Б. арзандаи дараҷаи илмӣ - номзодии илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.03- Иқтисодиёти минтақавӣ ва худудӣ мебошад.

Тақриздиханда:

доктори илмҳои иқтисодӣ., профессор
Ректори Донишгоҳи байналмилалии
сайёҳӣ ва соҳибқории Тоҷикистон

Асрорзода У.С.

Имзои У.С. Асрорзодаро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо
ва қорҳои махсуси ДБССТ

Ҷураев Ш.Н.

Суроға: 734055, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш. Душанбе, кӯчаи Борбад 48/5

Телефон: (+992 37) 2348802

E-mail: dsx_ips@mail.ru

Сомона: [https:// www/ iutet.tj](https://www/iutet.tj)